

Бібліографічні посилання:

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення 19.11.2019)
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/436-15> (дата звернення 19.11.2019)
3. Про забезпечення прав на інтелектуальну власність: Директива № 2004/48/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС від 29.04.2004 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/994_b39 (дата звернення 19.11.2019)
4. Грабовська В.М., Белуга Ю.М. «Ноу-хау» й «комерційна таємниця»: співвідношення понять. *Порівняльно-аналітичне право*. № 1. 2016. С. 98-100. URL: http://pap.in.ua/1_2016/28.pdf.

Грисенко Поліна Олександрівна,

курсант четвертого курсу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Нагорна Олена Олександрівна,

викладач кафедри цивільного права та процесу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ЛІЦЕНЗУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Насамперед ліцензування являє собою видачу, переоформлення та анулювання ліцензій, видача дублікатів ліцензій, ведення ліцензійних справ та ліцензійних реєстрів, контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов, видача розпоряджень про усунення порушень ліцензійних умов, а також розпоряджень про усунення порушень законодавства у сфері ліцензування.[1] Так говорить закон, а в чому полягає суть цієї процедури? Література передбачає різні точки зору щодо висвітлення сутності цієї дії. Серед них є думки, що ліцензування юридичним засобом приборкання правоздатності підприємницьких організацій, але в цей же момент є незамінним та необхідним засобом, який гарантує нормальне функціонування економіки та конкуренції на ринку. Це дає змогу захистити економіку від неякісної товарної одиниці чи все можливих послуг, а також від некваліфікованих осіб, які не мають необхідних знань для здійснення підприємницької діяльності. Великою проблемою в сфері ліцензування є те, що процедура ліцензування підприємницької діяльності стала одним із видів тиску на суб'єктів господарювання. Відповідно це гальмує процес удосконалення дозвільної системи та системи ліцензування, а в наслідок цього слідує порушення чинного законодавства у відповідних сферах господарської діяльності.[2] Але проблеми в сфері ліцензування виникають не тільки із корумпуванням дозвільної системи, також це обумовлюється недосконалістю чинного законодавства. Тому це слід брати до уваги при внесенні змін до регулювання такої процедури як ліцензування [6].

Розглянемо ж, ліцензування у розумінні науковців. Наприклад, Радик І.Л. зазначає, що поняття «ліцензія» являє собою дозвіл, який видається на окремий вид діяльності у сфері торгівлі. Тоді коли Саніахметова Н.О. визначає «ліцензію» як дозвіл (право) на здійснення ліцензованого виду діяльності, що виданий відповідним державним органом суб'єкту господарювання, обов'язковою умовою є дотримання ліцензійних вимог та умов. Пастух І.Д. Вказує, що ліцензія – документ державного зразка, виданий уповноваженим органом або уповноваженою особою, який засвідчує право його володаря на провадження вказаного в ньому виду діяльності, виконання певних дій або використання прав. Також він зазначає, що ліцензія може видаватися на здійснення господарської діяльності діяльності, що не обмежена кількісними та має тривалий характер. [3]

Ст. 1 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15 грудня 1993 р. №3687-ХІІ говорить, що ліцензія – це дозвіл власника патенту (ліцензіара), що видається іншій особі (ліцензіату), на використання винаходу (корисної моделі) на певних умовах. [4]

Згідно до ст.1 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14 вересня 2006 р. № 143-V ліцензія – дозвіл на використання технологій або їх об'єктів, наданий у договорі про трансфер технологій особою (особами), якій (яким) належать майнові права на зазначені технології та/або їх об'єкти. [5]

Також, відповідно до Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16 квітня 1991 р. № 959-ХІІ розрізняють ліцензію спеціальну, ліцензію відкриту (індивідуальну), ліцензію генеральну, ліцензію експортну (імпортну), ліцензію разову. [5]

Аналізуючи законодавство як України, так і зарубіжних країн можемо умовно визначити законні терміни ліцензування господарської діяльності на дві групи: поняття, які ставлять наголос на сутті питання, та ті, які зосереджують увагу на змісті ліцензування як сукупності процедур. [7]

Орган, який здійснює ліцензування, Закон визначає орган виконавчої влади, визначений Кабінетом Міністрів України, Органом ліцензування зазначений Закон визначає орган виконавчої влади, визначений Кабінетом Міністрів України, або компетентний державний колегіальний орган. Також цей орган встановлює, що господарська діяльність здійснюється лише на підставі ліцензії, виданої органом ліцензування, яким є: центральний орган виконавчої влади, державний колегіальний орган для виду діяльності, який провадиться на всій території України; Рада міністрів АР Крим для виду діяльності, який провадиться на території АР Крим; місцевий орган виконавчої влади для виду діяльності, який провадиться на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці. [8]

Підбиваючи підсумки, можна визначити наступне, що на підставі Закону України «Про ліцензування» здійснюється державне регулювання діяльності недержавних інституцій у сфері національної безпеки, які є суб'єктами господарювання (юридичними особами та фізичними особами — підприємцями). Чинне законодавство в Україні потребує суттєвих змін та реформи. Також вдосконалення потребують нормативно-правові акти, які регулюють відносини у сфері господарської діяльності.

Бібліографічні посилання:

1. Н.Г. Клименко Правові засади ліцензування як засобу державного регулювання діяльності недержавних інституцій у сфері національної. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1045>
2. Баженова А.А Ліцензування господарської діяльності: соціально-економічне значення, цілі, принципи і функції. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/7118/1/ЛІЦЕНЗУВАННЯ%20ГОСПОДАРСЬКОЇ%20ДІЯЛЬНОСТІ.pdf>
3. Пальчук П.М. Правові засади ліцензування торговельної діяльності в Україні : монографія. Київ: КНТЕУ. 2008
4. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15 грудня 1993 року № 3687-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1994.
5. Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14 вересня 2006 року.
6. В.В. Піцикевич Зміст поняття «Ліцензія» та його однозначність. URL: [Nzlubp_2012_8_48%20\(1\).pdf](Nzlubp_2012_8_48%20(1).pdf)
7. Євгенія Авер'янова. Поняття ліцензування господарської діяльності. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/11/13.pdf>
8. Н. Г. Клименко Правові засади ліцензування господарської діяльності як засіб державного регулювання діяльності недержавних інституцій у сфері національної безпеки. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1045>